

ՀԱՎԱԴՈՊԻՆԳԱՅԻՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ
ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2023

Evaluation of
Annual Education Program

REPORT

2023

«ANTI-DOPING AGENCY» SNCO, ARMENIA

0054 Yerevan, 51 Mikoyan Str., Phone +37494282018, E-mail: armantidopingservice@outlook.com
Web: armnado.am

CONTENTS

2023 By the Numbers	2023-ը Թվերով	3
Education Initiatives	Կրթական Նախաձեռնություններ	4
E-learning education initiatives	Էլեկտրոնային կրթության նախաձեռնություններ	5
Statistical analysis 2023	Վիճակագրական վերլուծություն 2023	7
“Play True” Quiz	«Մրցիր ազնիվ» հարցաշարը	8
Education activity by Target Groups	Կրթական սեմինարներ ըստ Թիրախային խումբերի	9
Education activity by Sport Discipline	Կրթական սեմինարներ ըստ Մարզաձևերի	12
Evaluation of Education in-person effectivity by Evaluation questionnaire	Կրթական սեմինարներին արդյունավետության գնահատում գնահատու հարցաշարների կիրառումով	13
Evaluation of Education in-person seminar effectivity by Evaluation «three questions» questionnaire	Կրթության անհատական սեմինարի արդյունավետության գնահատում գնահատման երեք հարցաթերթիկով	15
Conclusion and Improvement actions	Ամփոփում և Բարելավման գործընթացներ	15
Appendix 1 Control questionnaires for monitoring the effectiveness of presentations	Հավելված 1 Վերահսկիչ հարցաթերթիկներ՝ դասախոսությունների արդյունավետության մոնիտորինգի համար	18
Information about the author	Տեղեկություն հեղինակի մասին	25

«ANTI-DOPING AGENCY» SNCO, ARMENIA

0054 Yerevan, 51 Mikoyan Str., Phone +37494282018, E-mail: armantidopingservice@outlook.com

Web: armnado.am

2023 by THE NUMBERS

2023-ը ԹՎԵՐՈՎ

ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐ	EDUCATION SESSIONS
724	724
ՄԱՐԶԻԿՆԵՐ ԵՎ ԱՅԼ ՇԱՀԱԳՐԳԻՌ ԱՆՁԻՔ ՍՏԱՅԵԼ ԵՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄԱՍՆԱԿՅԵԼ ԿՐԹԱԿԱՆ ՍԵՄԻՆԱՐՆԵՐԻՆ ԵՎ ԾԱՆՈԹԱՆԱԼ ՆՅՈՒԹԵՐԻՆ	NUMBER OF ATHLETES AND STAKEHOLDERS WERE REACHED THROUGH PRESENTATIONS, INDIVIDUAL EDUCATION SESSIONS, AND MATERIALS
38	38
կրթական դասընթացներ	FACE-TO-FACE Education Sessions Completed
3	3
անցկացվեց ՀՀԳ «Մրցիք ազնիվ» հարցաշարը հավազների ժամանակ	Awareness campaign with WADA “Play True” Quiz an training camp
1 Միջազգային իրադարձությունում անցկացվեց ՀՀԳ «Մրցիք ազնիվ» հարցաշարը	1 WADA Play True Quiz completed at International event
Կրթության տեսակը	Education Type
Դեմ առ դեմ – 724	Face to Face – 724
Facebook-ի միջոցով -824	https://www.facebook.com/profile.php?id=100063824991087
Կայքի միջոցով- 1254	Via Facebook -824
	Via Website- 1254

«ANTI-DOPING AGENCY» SNCO, ARMENIA

0054 Yerevan, 51 Mikoyan Str., Phone +37494282018, E-mail: armantidopingservice@outlook.com

Web: armnado.am

EDUCATION INITIATIVES

ԿՐԹԱԿԱՆ ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԿՐԹԱԿԱՆ ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	Education INITIATIVES
Կրթությունը կարևոր է դոպինգի կանխարգելման համար, այդ իսկ պատճառով «Հակադոպինգային Գործակալություն» ՊՈԱԿ-ը ամեն տարի կրթում է հազարավոր մարզիկների, մարզիչների, բժշկական անձնակազմի և մարզիկներին աջակցող անձնակազմի: Երևանում և Հայաստանի մարզերում անհատական կրթության, ինչպես նաև բազմաթիվ այլ ռեսուրսների միջոցով «Հակադոպինգային Գործակալություն» ՊՈԱԿ-ը ապահովում է, որ մարզիկները և աջակցող անձնակազմը ունենան անհրաժեշտ միջոցները հակադոպինգային կանոններին ու պարտականություններին հետևելու համար՝ միաժամանակ հասկանալով նրանց դերը՝ սպորտը մաքուր պահելու գործում: Բոլոր հայ մարզիկների 27%-ը մասնակցում է կրթության դեմ առ դեմ և էլեկտրոնային ուսուցման դասընթացներին. Կատարվել է 221 հարցում	Education is key to doping prevention, which is why ARM-NADO provides education to thousands of athletes, coaches, trainers, medical staff, and other athlete support personnel each year. Through in person education in Yerevan and Armenian regions, as well as a multitude of other resources, ARM-NADO helps to ensure that athletes and support personnel have the tools they need to navigate anti-doping rules and responsibilities, while also understanding the role they play in keeping sport clean. 27% of all Armenian athletes take the Education face-to-face and e-learning courses 221 surveys for in-person education completed

«ANTI-DOPING AGENCY» SNCO, ARMENIA

0054 Yerevan, 51 Mikoyan Str., Phone +37494282018, E-mail: armantidopingservice@outlook.com

Web: armnado.am

ԷԼԵԿՏՐՈՆԱՅԻՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԶԵՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	E-LEARNING EDUCATION INITIATIVES
Գլխավոր հաջողություն Հայ մարզիկների համար 2024 թվականի գալիք Օլիմպիական խաղերին օգտագործելու համար արգելված նյութերի ճանաչման բջջային հավելվածի ստեղծում. 2024 թվականի Օլիմպիական խաղերին ընդառաջ մաքուր մարզիկներին պաշտպանելը և, մասնավորապես, մարզիկներին օգնելը խուսափել արգելված նյութերի ակամա ընդունումից, նկատառումով «Հակադոպինգային Գործակալություն» ՊՈԱԿ-ը շատ կարևոր է համարում հայ մարզիկների համար շարժական/մոբիլ արգելված նյութերի և մեթոդների ճանաչման հավելվածի ստեղծումը, որը կօգտագործվի 2024 թվականի Օլիմպիական խաղերի գալիք խաղերի համար: Հաշվի առնելով, որ հայ մարզիկների 98%-ը խոսում և կարդում է հիմնականում հայերեն, չափազանց կարևոր է հայերենում նման հավելված ունենալը: Ծրագրի իրականացման առաջին փուլում Հակադոպինգային Գործակալությունը Դեղերի և բժշկական տեխնոլոգիաների փորձագիտական կենտրոնից ստացվել է 2023 թվականին Հայաստանում գրանցված դեղերի և դեղաբանական նյութերի Excel տարբերակի ցանկը հայերեն և անգլերեն քիմիական նյութով: և նյութերի ֆիրմային անվանումը. Երկրորդ փուլում Հակադոպինգային Գործակալությունը ընտրել է եվրոպական երկրներում գրանցված արգելված նյութի բոլոր արեվտոային անվանումները՝ 2024 թվականի ՀՀԳ-ի արգելված նյութերի և մեթոդների ցանկի հիման վրա: Վերջնական տարբերակը ուղարկվել է «Optimizeay» ՍՊԸ ՏՏ ընկերություն՝ Հակադոպինգային Գործակալությունը կայքում ստեղծելու և արգելված նյութերի ճանաչման բջջային հավելված պատրաստելու համար: Հակադոպինգային Գործակալությունը կայքում «Արգելված նյութերի որոնում» նոր հղումը ստեղծվել և ստուգվել է	Major success Creation of a mobile application for recognition of prohibited substances for Armenian athletes for using it for the upcoming Olympic Games 2024 In the run-up to the 2024 Olympic Games, protecting clean athletes and in particular helping athletes avoid inadvertently ingesting prohibited substances is essential. With this in mind, the ARM-NADO considers it very important to create a mobile prohibited substances and methods recognition app for Armenian athletes to use for the upcoming 2024 Olympics Game. Given that 98% of Armenian athletes speaks and reads mostly Armenian it is extremely important to have such an application in the Armenian language. At the first stage of the implementation of the Project ARM-NADO was received from the Scientific Center of Drug and Medical Technologies Expertise (SCDMTE), an Excel version List of medicines and pharmacological substances registered in Armenia on 2023 in Armenian and English with the chemical and trade name of substances. At the second stage the ARM-NADO selected all trade name of prohibited substance registered on European countries the based on 2024 WADA List of prohibited substance and methods. The final version of Excel version was send to «Optimizeay » LLC IT company for creation in ARM-NADO website and preparing the mobile application for recognition of prohibited substances. A new link in ARM-NADO website “Search for Prohibited substances” was created and check by special group of coa coaches and sport doctors headed by ARM-NADO Director Dr. David

«ANTI-DOPING AGENCY» SNCO, ARMENIA

0054 Yerevan, 51 Mikoyan Str., Phone +37494282018, E-mail: armantidopingservice@outlook.com

Web: armnado.am

մարզիչների և սպորտային բժիշկների հատուկ խմբի կողմից՝ Հակադոպինգային Գործակալությունի տնօրեն, սպորտային բժիշկ Դավիթ Մոսինյանի գլխավորությամբ: Ստուգման ընթացքում խումբը հայտնաբերել է նույն տեխնիկական սխալը, որը խմբագրվել է Optimizeay ՍՊԸ ՏՏ ընկերության կողմից և դրանից հետո հաստատվել է վերջնական տարբերակը:

Վերջին քայլը սմարթֆոնների (Android) և iPhone-ի (Apple) համար բջջային հավելվածի ստեղծումն էր:

Հավելվածը ստեղծելուց և Հակադոպինգային Գործակալությունի մասնագետների կողմից փորձարկվելուց հետո Հակադոպինգային Գործակալությունը Երևանում կազմակերպել է երկու իրազեկման սեմինար՝ կոնֆերանս դահլիճի (Դավիթաշեն, Օլիմպական) և Օլիմպիական արգելոցի քոլեջի վերաբերյալ: Առաջին սեմինարի մասնակիցների ընդհանուր թիվը (նոյեմբերի 7, 2023) կազմել է 41 մասնակից, ներառյալ (10 մարզական լրագրողներ, 21 մարզիչներ, 11 մարզիկների աջակցող անձնակազմ և այլն) և երկրորդ սեմինարի (նոյեմբերի 10, 2023) ընդհանուր թիվը: Մասնակիցներն էին 30 էլիտար մարզիկներ, ովքեր արդեն ունեն 2024 թվականի Օլիմպիական խաղերին մասնակցելու վարկանիշային արտոնագրեր և ընդգրկված էին Հակադոպինգային Գործակալությունի ԳԹՓ-ում և 50 պատանի մարզիկներ՝ Երկու սեմինարին մասնակցել է ընդհանուր 127 մասնակից: Սեմինարների ընթացքում Հակադոպինգային Գործակալությունի փորձագետները մարզիկներին բացատրել են հավելվածի օգտագործման սկզբունքները և անցկացվեց գործնական սեմինար, որի ժամանակ մասնակիցներին պարզաբանվել է նաև անհատական ոչ ստանդարտ որոնման դեպքերի լուծումները: Հավելվածի օգտագործման հրահանգը ներկայացրել են նաև Հակադոպինգային Գործակալությունը կայքերը և ֆեյսբուքյան էջերը: Սեմինարի վերջում մարզիկները լրացրել են հավելվածի արդյունավետության գնահատման հարցաթերթիկները: Հարցման 100% մասնակիցները բարձր են գնահատել կատարված աշխատանքը և գոհ են եղել հավելվածի բովանդակությունից, օգտագործման հեշտությունից և դիզայնից:

Mosinyan – MD, Sport doctor. During the checking process the group fined a same technical mistake which was edited by Optimizeay LLC IT company and after that the final version was installed on ARM-NADO website.

The last step was the creating the mobile application for Smartphones (Android) and iPhone (Apple).

After the application is created and tested by ARM-NADO specialists, the NOC was organized two awareness seminars in Yerevan on the ARM-NADO conference hall (Davitashen, Olympavan) and the Olympic reserve College. The total number of participants at first seminar (November 7, 2023) was 41 participants including (10 Sport Community-Sporting journalists, 21 Coaches, 11 Athletes support personnel, etc.) and at second seminar (November 10, 2023) total number of participants were 30 elites athletes who already have rating licenses to participate in the 2024 Olympic Games and were included in ARM-NADO RTP and 50 youth athletes according to forecasts, total 127 participants.

At the seminars the ARM-NADO experts was explain to athletes the principles of using the application and a practical workshop was held, which also will include disassembly of individual non-standard search cases. The instruction of the use the application was also presented ARM-NADO websites and Facebook pages. At the end of the workshop, the athletes were receiving the final questionnaires for the evaluation of the effectiveness of the application. 100% survey participants highly appreciated the work done and were satisfied with the content, ease of use and design of the application.

«ANTI-DOPING AGENCY» SNCO, ARMENIA

0054 Yerevan, 51 Mikoyan Str., Phone +37494282018, E-mail: armantidopingservice@outlook.com
Web: armnado.am

STATISTICAL ANALYSIS 2023

ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ 2023

IN-PERSON WORKSHOPS/ՍԵՄԻՆԱՐՆԵՐ

Թիրախային խումբեր/Target group

Ընդամենը -724 մասնակից

Total Number of participants -724

Table 1. *Թիրախային խումբեր* /Target group in detail

<i>Թիրախային խումբ</i>	<i>Քանակ</i>	Target group	Number of participants
Երեխաներ 12-16 տարեկան մարզիկներ	74	12–16-Year-Old Athletes	74
Երիտասարդ մարզիկ 16-19 տարեկան մարզիկներ	56	16–19-Year-Old Athletes	56
Տաղանդավոր երիտասարդ մարզիկ	32	Talented Young Athletes	32
Ազգային մակարդակի մարզիկ	280	National Level Athletes	280
Միջազգային մակարդակի մարզիկ	67	International Level Athletes	67
ԳԹՓ մարզիկներ	46	RTP Athletes	46
Մարզիչներ	46	Coaches	46
Ծնողներ	7	Parents	7
Ուսանողներ	28	Students	28
Մարզիկներին աջակցող անձնակազմ	68	Athletes Support Personals	68
Սպորտային ադմինիստրատորներ	20	Sports Administrators	20
Ընդամենը	724	Total	724

«ANTI-DOPING AGENCY» SNCO, ARMENIA

0054 Yerevan, 51 Mikoyan Str., Phone +37494282018, E-mail: armantidopingservice@outlook.com

Web: armnado.am

“Play True” Quiz at World Sambo Championship.

Total number of participants – 61 athletes and coaches

«Մրցիկը ազնիվ» հարցաշարը սամբոյի պատանիների պատանի կադետների աշխարհի առաջնությունում:

Մասնակիցների քանակը 61 մարզիկ և մարզիչներ

«ANTI-DOPING AGENCY» SNCO, ARMENIA

0054 Yerevan, 51 Mikoyan Str., Phone +37494282018, E-mail: armantidopingservice@outlook.com
Web: armnado.am

Table 2. Education activity by Target Groups/Կրթական սեմինարներ ըստ Թիրախային խումբերի

Date/Ամսաթիվ	Target group/Թիրախային խումբ	Athletes/ Մարզիկներ	Coaches/ Մարզիչներ	Parents/ Ծնողներ	ASP/ՄԱԱ	Students /Ուսանողներ
16.01.2023	Weightlifting RTP athletes and ASP/ Ծանրամարտ՝ ԳԹՊ մարզիկներ և ՄԱԱ	17			3	
17.01.2023	Boxing RTP athletes and ASP/ Բռնցքամարտ՝ ԳԹՊ մարզիկներ և ՄԱԱ	14			3	
18.01.2023	Boxing TP athletes and ASP/ Բռնցքամարտ՝ ԹՊ մարզիկներ և ՄԱԱ	20				
19.01.2023	Weightlifting TP athletes / Ծանրամարտ՝ ԹՊ մարզիկներ	20				
25.01.2023	Children U14 and youth sport school of FC Urartu/Երեխաներ մինչև 14տ ՖԱ Ուրարտու	47	4	5		
27.01.2023	Youth athletes U16 sport school of FC Urartu Երեխաներ մինչև 14տ ՖԱ Ուրարտու	29	2	2		
08.02.2023	Wrestling RTP athletes and ASP/ Ըմբշամարտ՝ ԳԹՊ մարզիկներ և ՄԱԱ	14				
09.02.2023	Wrestling GR TP athletes and ASP/ Ըմբշամարտ՝ ԹՊ մարզիկներ և ՄԱԱ	31				
10.02.2023	Athletic, Cycling and Swimming RTP athletes and ASP / Աթլետիկա, լող, Հեծնասպորտ	17				
14.02.2023	Powerlifting National team athletes and ASP / Եռամարտ	23				
15.02.2023	Wrestling Senior, Junior, U20 National team athletes and ASP Ըմբշամարտ երիտասարդ մարզիկներ	50				
15.02.2023	Women Football National Teams Senior, and ASP/ Կանանց ազգային ֆուտբոլի հավաքականի մարզիկներ	23				

«ANTI-DOPING AGENCY» SNCO, ARMENIA

0054 Yerevan, 51 Mikoyan Str., Phone +37494282018, E-mail: armantidopingservice@outlook.com

Web: armnado.am

27.02.2023	Children U14 and youth sport school of FC Ararat-Armenia/ Երեխաներ մինչև 14տ ՖԱ Արարատ	23			6	
28.02.2023	Youth athletes U16 sport school of FC Ararat-Armenia/ Երեխաներ մինչև 14տ ՖԱ Արարատ	23			4	
06.03.2023	Gymnastic National Team Senior, Junior, U18 and ASP/ Մամնամարզություն երիտասարդներ	6				
29.03.2023	Teaching Staff Faculty of Coaching, Sport Journalism and Kinesiology and Faculty U14-U18/ Դասախոսներ և ուսանողներ	25			25	
31.03.2023	Students of Faculty of Coaching, Sport Journalism and Kinesiology and Faculty of Sports Management /Դասախոսներ և ուսանողներ	28				28
02.04.2023	Armenian National Team in Youth Boxing European Championship/ Բռնցքամարտ՝ պատանեկան հավաքական	21			1	
06.04.2023	Armenian National Weightlifting Team in European Championship/Ծանրամարտի հավաքական	17			1	
25.04.2023	Cycling Olympic Youth /young athlete sport school / Հեծնապարտ	18			2	
16.05.2023	U19 Football National Woman Team, and ASP Կանանց ազգային ֆուտբոլի հավաքական երիտասարդ մարզիկներ	21			2	
05.06.2023	Armenian National Team In 3rd European Game/ Ազգային հավաքական Եվրոպական խաղերում	13			1	
08.07.2023	Yerevan Fitness club trainers/ Ֆիտնես ակումբների մարզիչներ	13	11		2	
31.07.2023	Children U16 and youth sport school of FC Ararat-Armenia Երեխաներ մինչև 16տ ՖԱ	23				

«ANTI-DOPING AGENCY» SNCO, ARMENIA

0054 Yerevan, 51 Mikoyan Str., Phone +37494282018, E-mail: armantidopingservice@outlook.com

Web: armnado.am

	Արարատ					
01.08.2023	Sambo National Teams Coaches and ASP/Մամբո ազգային հավաքականի մարզիչներ	15	12		3	
04.09.2023	Armenian GR Wrestling Team/ Ընթշամարտի ազնային թիմ ՀՀ	12			3	
07.09.2023	Armenian FS Wrestling Team/ Ընթշամարտի ազնային թիմ ՀՀ	12	2		12	
14.09.2023	Medical personal of Armenian Olympic sport schools/ Օլիմպիկ ռեգեվրի քոլեջի բժշկական անձնակազմ	11			11	
20.09.2023	Youth athletes of Olympic Reserve sport college/ Օլիմպիկ ռեգեվրի քոլեջի մարզիկներ	57			11	
29.09.2023	Youth athletes on sport Tennis and Badminton youth sport school/Թենիսի և բադմինտոնի դպրոցի մարզիկներ	20			7	
03.10.2023	Weightlifting Edmiadzin Sport school athletes/ Ծանրամարտի էջմիածնի մարզադպրոց	20			8	
18.10.2023	Boxing Yerevan Sport school athletes/ Բռնցքամարտի Երևանի մարզադպրոց	18			6	
10-14.11.2023	Wrestling Yerevan Sport school athletes Ծանրամարտի Երևանի մարզադպրոց	49			12	
01.11.2023	Athletic Yerevan Sport school athletes/ Աթլետիկայի Երևանի մարզադպրոց		24		5	
08.11.2023	Sambo Coaches and ASP/ Մամբո մարզիչներ	18			6	
15.12.2023	Coaches and ASP of Sport Federation which will participant on Paris 2024 OG/ Փարիզ 24 ՕԻՆ ներկայացված մարզաձևերի մարզիչներ	12			12	

ASP/ՄԱՍ – Athletes Support Personals/ Մարզիկներին աջակցող անձնակազմ

«ANTI-DOPING AGENCY» SNCO, ARMENIA

0054 Yerevan, 51 Mikoyan Str., Phone +37494282018, E-mail: armantidopingservice@outlook.com
Web: armnado.am

Table 4. Education activity for athletes only by Sport Discipline/Կրթական սեմինարներ ըստ Մարզաձևերի

Sport Discipline/Մարզաձև	International level Athletes/ՄՄՄ	National level Athletes/ԱՄՄ	Young Athletes U14/Պատանիներ	Young Athletes U16/Պատանիներ	U21 Young athletes /Երիտասարդներ
Wrestling/Ընթշամարտ	20	55			14
Boxing/ Բռնցքամարտ	36	20			
Weightlifting/ Ծանրամարտ	20	51			
Gymnastic / Մանրամարզություն	7	6		6	
Shooting/Հրաձգություն	8	15	4	5	
Athletic/Աթլետիկա	4	14		5	
Cycling/ Հեծանվասպորտ	8	29		4	
Aquatics/Լող	4	8			
Powerlifting/Եռամարտ	23				
Football/Ֆուտբոլ	23	23			23
Students/Ուսանողներ	12	53			
Children Sport school/Դպրոցականներ			74	56	
Total/Ընդամենը	165	274	78	76	37

«ANTI-DOPING AGENCY» SNCO, ARMENIA

0054 Yerevan, 51 Mikoyan Str., Phone +37494282018, E-mail: armantidopingservice@outlook.com
 Web: armnado.am

Կրթական սեմինարների և արդյունավետության գնահատում գնահատու հարցաշարների կիրառումով	Evaluation of Education in-person effectivity by Evaluation questionnaire
Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ ՀՀԳ-ն առաջարկում է հարցաթերթիկ ներքին օգնությամբ անցկացնել կրթական ծրագրերի արդյունավետությունը գնահատումը, մենք եկանք այն եզրակացության, որ մեր դեպքում կարճ հարցումը ամենահարմար մեթոդն է անհրաժեշտ տեղեկատվությունը պարզելու համար: Հարցաթերթիկի հարցերը պետք է գրված լինեն շատ հստակ և չպետք է թույլ տան, որ մարզիկները միայն երկու ձևով պատասխանեն: Արդյունավետությունը գնահատելու համար ճիշտ է նաև քանակական գնահատական մուտքագրել 1-ից մինչև 5 միավոր: Գործակալությունը եկել է այն եզրակացության, որ օպտիմալ է լրացված հարցաթերթիկների հավաքագրումը «անկայուն վերահսկողության» շրջանակներում, այսինքն՝ կրթական յուրաքանչյուր բլոկի (ներկայացման) առաջ և վերջում: Այս մեթոդաբանության հիմնական առավելությունը հարցաթերթիկների լրացման գործընթացում է նաև յուրաքանչյուր նոր ներկայացումից առաջ մասնակիցների համար հանգստանալու հնարավորություն ստեղծելը: Յուրաքանչյուր ներկայացման սկզբում մասնակիցները լրացնում են նախապես պատրաստված հարցաշար, որը պարունակում է հարցերի ստանդարտ փաթեթ: Ներկայացման ավարտից անմիջապես հետո նրանք կրկին պատասխանում են նույն հարցերին: Այս դեպքում ամենակարևոր գործոնը հարցերի քանակն է և այն ժամանակը, որը մասնակիցները ծախսում են հարցաթերթիկը լրացնելու վրա: Փորձի ընթացքում, որին մասնակցում էր ավելի քան 220 մասնակից, մենք եկանք այն եզրակացության, որ ամենահարմարն է երեք հարց օգտագործել թեմատիկ հարցաշարերից յուրաքանչյուրում (Հավելված 1): Միջին հաշվով, նման հարցաթերթիկը լրացնելու ժամանակը	Taking into account the fact that WADA recommends to conduct a Questionnaire in order to assess the effectiveness of education programs using the WADA Education Standard, we came to the conclusion that in our case short Survey is the most appropriate method to find out the necessary information. The questions in the questionnaire should be written very clearly and should not allow people to answer in two ways. To assess effectiveness, it is also correct to enter a quantitative assessment - for example, from 1 to 5 points. ARM-NADO came to the conclusion that it is optimal to collect completed questionnaires within the framework of "volatile control" that is, before and at the end of each block of training (presentation). The main advantage of this methodology is in the process of filling out the questionnaires also to create an opportunity for participants to rest before each new presentation. At the beginning of each presentation, the participants fill out a pre-prepared questionnaire containing a standard set of questions. Right after the end of the presentation, they again answer the same questions. In this case, the most important factor is the number of questions and the time participants spend completing the questionnaire. In the course of the experiment, which involved more than 220 participants, we came to the conclusion that it is most convenient to use three questions in each of the thematic questionnaires (Appendix 1). On average, the time for filling out such a questionnaire did not exceed 5 minutes at the

«ANTI-DOPING AGENCY» SNCO, ARMENIA

0054 Yerevan, 51 Mikoyan Str., Phone +37494282018, E-mail: armantidopingservice@outlook.com

Web: armnado.am

ներկայացման սկզբում չի գերազանցել 5 րոպեն, իսկ ներկայացման վերջում՝ 4 րոպեից:	beginning of the presentation, and 4 minutes at the end of the presentation.
---	--

Table 4. Evaluation of Education in-person seminar effectivity by Evaluation «three questions» questionnaire/ Կրթության անհատական սեմինարի արդյունավետության գնահատում գնահատման երեք հարցաթերթիկով

Sport Discipline/Մարզաձև	BaseLine/ Նախնական, %	Improvement/ Բարելավում%
Weightlifting / Ծանրամարտ	49	29
Weightlifting	77	13
Weightlifting U20	41	50
Baseline mean	55.7	30.7
Boxing / Բռնցկամարտ	73	24
Boxing	50	35
Boxing	73	20
Baseline mean	65	26.3
Wrestling /Ընթշամարտ	77	13
Wrestling	83	14
Wrestling	68	21
Wrestling	56	21
Baseline mean	71	17
Athletic and Swimming /Աթլետիկա և լող	77	16
Athletic and Swimming	71	29
Baseline mean	74	22.5
Powerlifting	59	40
Baseline mean	69	28
Lower-level team sports U19 /Ցածր մակարդակի մարզան	12	79
Lower-level team sports tennis, badminton	58	29
Baseline mean	35	54
Gymnastic /Մանրամարզություն	61	39
Cycling/Հեծանվասպորտ	68	28
Football U19/Ֆուտբոլ	61	39

«ANTI-DOPING AGENCY» SNCO, ARMENIA

0054 Yerevan, 51 Mikoyan Str., Phone +37494282018, E-mail: armantidopingservice@outlook.com
Web: armnado.am

Table 5. Evaluation of Education in-person seminar effectivity by sport disciplines. Comparison the data obtained before and after seminars/ Կրթության սեմինարի արդյունավետության գնահատումը ըստ մարզաձևերի: Ստացված տվյալները սեմինարներից առաջ և հետո:

Sport Discipline/Մարզաձև	Before/Առաջ,%	After/Հետո,%	Improvement/Բարելավում,%
Weightlifting / Ծանրամարտ	56	87	31
Boxing / Բռնցկամարտ	65	91	26
Wrestling /Ընթշամարտ	71	88	17
Athletic, Աթլետիկա	74	96	22
Cycling/Հեծանվասպորտ	68	96	28
Swimming/Աթլետիկա և լող	56	101	45
Powerlifting/ Եռամարտ	69	97	28
Lower-level sports/ Ցածր մակարդակի մարձան	35	89	54
Gymnastic /Մանրամարզություն	61	100	39
Football/ U19 Ֆուտբոլ	61	100	39
Trainers of Fitness Clubs/Ֆիտնես ակումբների մարզիչներ	67	97	30
Mean/Միջին	62	95	33

CONCLUSION AND IMPROVEMENT ACTIONS ԱՍՓՈՓՈՒՄ և ԲԱՐԵԼԱՎՄԱՆ ԳՈՐԾՆԹԱՅՆԵՐ

The best preliminary result was recorded in Athletics 74%, worst result was recorded in the lowest in low-level sports /women's football/. Best Knowledge Improvement Recorded in Women's Football 54% and lowest improvement in Wrestling 17%.

Ամենա լավ նախնական արդյունք արձանագրվել է Աթլետիկա մարզձևում 74%, նվազագույնը ցածր մակարդակի մարձանում /կանանց ֆուտբոլ/ Բնականաբար Ամենա լավ գիտելիքների Բարելավումը արձանագրվել է կանանց ֆուտբոլում 54 նվազագույնը Ընթշամարտում 17%:

«ANTI-DOPING AGENCY» SNCO, ARMENIA

0054 Yerevan, 51 Mikoyan Str., Phone +37494282018, E-mail: armantidopingservice@outlook.com
Web: armnado.am

The main conclusion for education film presentation seminars is following

Կրթական ֆիլմերի ներկայացման սեմինարների հիմնական եզրակացությունը հետևյալն է

Բարելավման գործընթացներ Բարելավման գործընթացներ կրթական ֆիլմ ցուցադրումից հետո , հիմնված Կրթական ոլորտի մասնագետների կարծիքների հիման վրա	Improvement actions Improvement processes after the demonstration of the Educational film, based on the opinions of experts in the field of education.
10.02.2023 Կրթության զարգացման և նորարարությունների ազգային կենտրոնի հիմնադրամի գործադիր տնօրենի Ժ/պ Ա. Թորոսյան Ավելի լավ կլինի ֆիլմի վերջին մասը մի փոքր կրճատել, երեխաների համար հեշտ ընկալելու նպատակով: Ֆիլմի վերջին մասը /մոտ 4 րոպե/ հանվել է ֆիլմից :	10.02.2023 Executive Director of the National Center for Education Development and Innovations Foundation A. Torosyan It would be better to shorten the last part of the film a bit short video film is easy to understand. Improvement actions The last part (4 min) of the film was edited out.

The main conclusion for education presentation

Սեմինարների ժամանակ օգտագործված գեղուցումների վերաբերյալ հիմնական
եզրակացությունը հետևյալն է

Հակադոպինգային կրթության ոլորտում, մեր կարծիքով, Ներկայացման ամենաարդյունավետ մոդելը հանդիսանում է Բլումի Տաքսոնոմիայի առաջարկած մոդելն է: Բլումի մոդելի համաձայն՝ ուսուցումը բաղկացած է երեք համընկնող ոլորտներից՝ գիտելիքներ, վերաբերմունք և հմտություններ: Բոլոր երեք մակարդակներում առավելագույն արդյունավետության հասնելու համար մենք ներկայացման ընթացքում առնվազն երեք անգամ տարբեր ասպեկտներով: Այս դեպքում կրկնությունների հաճախականությունը պետք է լինի 2-3 րոպե, այսինքն՝ յուրաքանչյուր այլ երեք սլայդից հետո: Գիտելիք. Տվեք տեղեկատվություն աքսիոմի տեսքով: Օրինակ (Կան բոլոր ժամանակներում արգելված նյութեր և նյութեր, որոնք արգելված են միայն մրցումների ժամանակ) Տեղադրումներ. Կրկնել տեղեկատվությունը կոնկրետ իրավիճակի տեսքով: Օրինակ. մարզիկները կարո՞ղ են օգտագործել հատուկ խթանիչներ արտամրցումային ժամանակահատվածում: Հմտություններ. Կրկնեք տեղեկատվությունը որպես օրինակ՝ մասնակիցներից պատասխան	In the field of anti-doping education, in our opinion, the most effective model for Presentation is the model proposed by Bloom's Taxonomy. According to Bloom's model, learning consists of three overlapping areas: knowledge, attitudes, and skills. In order to achieve the greatest efficiency at all three levels, we during the presentation at least three times in different aspects. In this case, the repetition interval should be 2-3 minutes, i.e. every three other slides. Knowledge. Give information in the form of an axiom. Example (There are all time prohibited substances and substances prohibited only in completion) Installations. Repeat information in the form of a specific situation. Example: can the athletes use specific stimulants? Skills. Repeat the information as an example, asking the participants for an answer. Example: Can athlete use dexamethasone in out of completion period? Yes or NO. In fact, in the first phase, we provide the
---	---

«ANTI-DOPING AGENCY» SNCO, ARMENIA

0054 Yerevan, 51 Mikoyan Str., Phone +37494282018, E-mail: armantidopingservice@outlook.com

Web: armnado.am

խնդրելով: Օրինակ: Կարո՞ղ է մարզիկը օգտագործել դեքսամետազոն ավարտական ժամկետում: Այո կամ Ոչ. Փաստորեն, առաջին փուլում մենք ապահովում ենք տեղեկատվության վերականգնում, երկրորդում՝ տեղեկատվության գնահատում և իրազեկում, իսկ երրորդում՝ արժեհամակարգի յուրացում (վարքագծի ադապտացիա): Գլխավոր տիրույթները պետք է լինի հետևյալ Հակադոպինգային կազմակերպությունների դերը և պատասխանատուն ազգային և միջազգային մակարդակի մարզիկների թեստավորման և պատժամիջոցներ նշանակելու համար: Առանձին ուշադրություն մպետք է դարցնել արգիկների աջակցող անձնակազմի պատժամիջոցներին: Արգելված ցուցակ. մանրամասն բացատրություն մշտապես արգելված և միայն մրցատուների պայմաններում արգելված նյութերի միջև: Ներառված է ներկայացման հատուկ սլայդներում՝ այս կարևոր ասպեկտների վերաբերյալ հսկիչ հարցով: Հատուկ և ոչ սպեցիֆիկ խթանիչների և գլյուկոկորտիկոիդների օգտագործման տարբերության բացատրություն: Կանոնների խախտումների վիճակագրություն. Սպորտային առարկաների միջև տարբերության բացատրությունը Կանոնների խախտումների վիճակագրության առումով: Կարևոր կետը կլինի աշխարհում և յուրաքանչյուր երկրում Կանոնների խախտումների վիճակագրության համեմատությունը:	recollection of information, in the second, the assessment and awareness of information, and in the third, the assimilation of the value system (adaptation of behavior). Explanation of Anti-Doping organizations role and responsible of testing and sanctions of the athletes of national and international levels. A separate attention to the sanctions of athletes support personals Prohibited List: Explanation of difference between substances prohibited in all time and only in-competition in detail. Included in Presentation especial slides with the control question regarding this important aspects. Explanation of difference between specific and non-specific stimulants and glucocorticoids use. ADRV statistic. Explanation of difference between sport disciplines in the aspect of ADRV statistic. The important point will be the comparison of ADRV statistic in the world and each country.
---	--

Գլխավոր եզրակացույցուն	Main conclusion
Հիմնվելով ացնկացված սեմինարների ժամանակ մարզիկների, մարզիչների և հատկապես սպորտային բժիշկների կողմից ստացված բարձր գնահատականի վրա 2024թ նախատեսվող կրթական սեմինարների ժամանակ հանձնարարել Պրոֆ. Արեգ Հովհաննիսյան իրականացնել բոլոր սեմինարները անձամբ:	Based on the high evaluation received by athletes, coaches and especially sports doctors during the planned seminars, during the planned educational seminars in 2024, assign Prof. Areg Hovhannisyan to conduct all in-person seminars personally.

«ANTI-DOPING AGENCY» SNCO, ARMENIA

0054 Yerevan, 51 Mikoyan Str., Phone +37494282018, E-mail: armantidopingservice@outlook.com
Web: armnado.am

Appendix 1

**CONTROL QUESTIONNAIRES FOR MONITORING THE
EFFECTIVENESS OF PRESENTATIONS**

Presentation: National Anti-Doping Rules, WADA Anti-Doping Code

1. If a prohibited substance was found in the athlete's urine or blood sample, who do you think is primarily responsible for such a violation of the anti-doping rules?

- Athlete.....1 ☐
Team Doctor2 ☐
Coach.....3 ☐
Don't know.....4 ☐

Which Anti-Doping organizations are responsible for planning and implementation of the Testing and disqualification of National level athletes?

- National Anti-Doping Organization...1 ☐
National Federation.....2 ☐
Ministry of Sport3 ☐
NOC.....4 ☐
WADA....5 ☐

Do you think the number of tests carried out on an athlete is chosen based on the risk of using doping in that sport or based on the nationality of athletes?

- Risk in that sport.....1 ☐
Athlete nationality..... 2 ☐
Don't know3 ☐

«ANTI-DOPING AGENCY» SNCO, ARMENIA

0054 Yerevan, 51 Mikoyan Str., Phone +37494282018, E-mail: armantidopingservice@outlook.com
Web: armnado.am

**PRESENTATION: TESTING PROCEDURE. ROLE AND RESPONSIBILITY OF
ATHLETES AND COACHES**

1. Does the laboratory worker know whose sample is being tested?

1 ☐ Yes 2 ☐ No

2. How many times in a year can an athlete be tested for doping?

at least one week.....1 ☐

an athlete may undergo non-competitive testing once a year.....2 ☐

Unlimited.....3 ☐

**3. If the athlete has been notified of a doping test, when he should be present for the doping
test?**

In 1 hour.....1 ☐

In 3 hours.....2 ☐

In 24 hours.....3 ☐

«ANTI-DOPING AGENCY» SNCO, ARMENIA

0054 Yerevan, 51 Mikoyan Str., Phone +37494282018, E-mail: armantidopingservice@outlook.com
Web: armnado.am

Presentation: LIST OF PROHIBITED SUBSTANCES AND METHODS

1. Why are some substances prohibited only during competitions?

- They are less harmful.....1□
They are also harmful, but their non-competitive use cannot improve the athlete's results.....2□
I do not know.....3□

2. How often is the list of prohibited substances and methods updated?

- Once a year.....1□
Every two years.....2□
Before the Olympic games.....3□

3. Which organization develops the list of prohibited substances and methods?

- IOC.....1□
WADA.....2□
World Health Organization.....3□

For other standard Presentations:

TUE; ADRV; Risk of Supplements use

We are recommended use the ADEL Questionnaire for Athletes

«ANTI-DOPING AGENCY» SNCO, ARMENIA

0054 Yerevan, 51 Mikoyan Str., Phone +37494282018, E-mail: armantidopingservice@outlook.com

Web: armnado.am

ՀՀԳ ԱՐԳԵԼՎԱԾ ՆՅՈՒԹԵՐԻ և ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿ

Ամսաթիվ _____

Թիրախային խումբ՝ _____

Մեմինար. ՀՀԳ արգելված նյութերի և մեթոդների ցուցակ

1. Ինչո՞ւ են որոշ նյութեր արգելված միայն մրցումների ժամանակ

Դրանք ավելի քիչ են վնասակար.....1□

Դրանք նույնպես վնասակար են, սակայն իրենց արտամրցումային օգտագործումը չի

կարող բարելավել մարզիկի արդյունքը2□

Տեղյակ չեմ.....3□

2. Ինչ հաճախականությամբ է թարմացվում արգելված նյութերի և մեթոդների ցուցակը

Տարին մեկ.....1□

Երկու Տարին մեկ.....2□

Օլիմպիական Խաղերից առաջ.....3□

3. Որ Կազմակերպությունն է մշակում արգելված նյութերի և մեթոդների ցուցակը

ՄՕԿ.....1□

Համաշխարհային Հակադոպինգային Գործակալություն.....2□

Առողջապահության Համաշխարհային Կազմակերպություն.....3□

«ANTI-DOPING AGENCY» SNCO, ARMENIA

0054 Yerevan, 51 Mikoyan Str., Phone +37494282018, E-mail: armantidopingservice@outlook.com

Web: armnado.am

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ 2021 ՀԱԿԱԴՈՊԻՆԳԱՅԻՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐԻ և ՂԲԱ ԿՈՄԻՏԵՆԵՐԻ
ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Ամսաթիվ

Թիրախային խումբ՝ Մարմնամարզության մարզիկներ Մարզիչներ, բժշկական անձնակազմ

1. Եթե մարզիկի օրգանիզմում արգելված նյութ է հայտնաբերվել, ո՞վ է առաջին հերթին պատասխանատու հակադոպինգային կանոնների խախտման համար:

Մարզիկը.....1□

Բժիշկը2□

Մարզիչը.....3□

Զգիտեմ.....4□

2. Ո՞ր հակադոպինգային կազմակերպությունն է պատասխանատու հետևյալ գործողությունների համար.

Ազգային մակարդակի մարզիկների թեստավորման իրականացում և որակազրկում

Ազգային հակադոպինգային կազմակերպություն.....1□

Ազգային ֆեդերացիա.....2□

Սպորտի նախարարություն.....3□

Ազգային օլիմպիական կոմիտե.....4□

Համաշխարհային Հակադոպինգային Գործակալություն.....5□

3. Ի՞նչ եք կարծում, իրականացվող դոպինգ թեստերի հաճախականությունը կախված է այդ մարզաձևում դոպինգ օգտագործելու ռիսկերից թե մարզիկների ազգային պատկանելիությունից:

ա. Ռիսկ այդ մարզաձևում1□

բ. Մարզիկների ազգություն2□

գ. Զգիտեմ3□

«ANTI-DOPING AGENCY» SNCO, ARMENIA

0054 Yerevan, 51 Mikoyan Str., Phone +37494282018, E-mail: armantidopingservice@outlook.com
Web: armnado.am

Թերապևտիկ բացառության թույլտվության գործընթացը և հայտի ձևը

Ամսաթիվ

Թիրախային խումբ՝ Մարմնամարզության մարզիկներ, բժշկական անձնակազմ

Սեմինար. ՀՀԳ արգելված նյութերի և մեթոդների ցուցակ

1. Եթե Ձեր մարզիկներից մեկը պետք է ստանար ԹԲԹ, արդյոք դա նախապայման է ներկայացնելու համար հիվանդության ախտորոշումը և արգելված նյութ ընդունելու բժշկի առաջարկությունը:

Այո, բոլոր դեպքերում.....1□

Միայն որոշակի դեպքերում.....2□

Ոչ.....3□

Չգիտեմ.....4□

2. Սահմանափակ հնարավորություններով մարզիկները կարո՞ղ են օգտագործել ցանկացած դեղորայք

Այո1□

Ոչ2□

Բոլոր մարզիկները պետք է դիմեն թերապևտիկ օգտագործման թույլտվություն ստանալու համար.....3□

3. Եթե միջազգային մակարդակի մարզիկը ցանկանում է ստանալ թերապևտիկ օգտագործման բացառման (ԹՈԲ) թույլտվությունը, ո՞ր կազմակերպություն պետք է դիմի:

ՄՕԿ.....1□

Համաշխարհային Հակադոպինգային Գործակալություն.....2□

Առողջապահության Համաշխարհային Կազմակերպություն.....3□

«ANTI-DOPING AGENCY» SNCO, ARMENIA

0054 Yerevan, 51 Mikoyan Str., Phone +37494282018, E-mail: armantidopingservice@outlook.com

Web: armnado.am

Թեստավորման կարգը

Ամսաթիվ _____

Թիրախային խումբ՝ _____

1. Արդյոք լաբորատորիայի աշխատակիցը գիտի, թե ում փորձանմուշն է ստուգում

1 ☐ Այո 2 ☐ Ոչ

2. Տարեկան առավելագույնը քանի անգամ մարզիկը կարող է ենթարկվել դոպինգ ստուգման

Պետք է անցնի առնվազն 1 շաբաթ.....1 ☐

Մարզիկը կարող է ենթարկվել արտամրցումային թեստավորման տարեկան 1 անգամ.....2 ☐

Անսահմանափակ.....3 ☐

3. Եթե մարզիկը ստացել է դոպինգ ստուգում անցնելու ծանուցում, առավելագույնը որքա՞ն ժամանակից նա պետք է ներկայանա դոպինգ ստուգում

1 ժամ.....1 ☐

3 ժամ.....2 ☐

24 ժամ.....3 ☐

«ANTI-DOPING AGENCY» SNCO, ARMENIA

0054 Yerevan, 51 Mikoyan Str., Phone +37494282018, E-mail: armantidopingservice@outlook.com
Web: armnado.am

Information about the author/Մեղեկություն հեղինակի մասին

Prof. Areg Hovhannisyan, PhD / Կ.գ.դ. Պրոֆ. Արեգ Հովհաննիսյան

Doctor of biochemistry & pharmacology

Academician of Russian Academy of Medico-Technical Sciences

Academician of International Academy of Ecology and ensuring safety of life

Certified by WADA and EE RADO as an Education Officer in 2000, 2008, 2015 and 2022.

Member of WADA Education Committee 2000-2001.

Արտոնագրված է որպես Հակադոպինգային Կրթական ծրագրերի մասնագետ ՀՀԳ-ի կողմից 2000, 2008, 2015 և 2022 թ.

15 scientific articles in Anti-Doping fields published in International and National Scientific Journals between 2007-2023.

2007-2023 թվականներին միջազգային և ազգային գիտական ամսագրերում տպագրվել է 15 գիտական հոդված: